

Številka: 0070-9/2023
Ljubljana, 14. 11. 2023
EVA 2023-2611-0048
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na . . . seji . . . pod točko . . . sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb.

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije predlaga, da Državni zbor Republike Slovenije na podlagi prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21 in 58/23) predlog Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne zakonske spremembe in dopolnitve ter za manj zahtevno uskladiitev s pravom Evropske unije.

Predlog zakona, upošteva zahteve mobilnostne direktive (Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev), ureja le vprašanja, ki se nanašajo na soodločanje delavcev v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb. Mobilnostna direktiva, ki v večjem delu ureja statusna vprašanja čezmejnih združitvev, čezmejnih delitev in čezmejnih preoblikovanj, je namreč le v štirih točkah dopolnila pravila glede soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah, kar zahteva spremembe Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb iz leta 2008, in smiselno enak postopek uredila še za čezmejne delitve in čezmejna preoblikovanja, zato je treba sprejeti nov zakon, ki bo celovito uredil soodločanje delavcev pri vseh treh čezmejnih operacijah.

Mobilnostna direktiva bi morala biti v celoti prenesena v pravni red Republike Slovenije do 31. 1. 2023, zato je skrajni rok za sprejem in objavo zakona 31. januar 2024, ko je predvidena vložitev tožbe zoper Slovenijo s strani Evropske komisije.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Dan Juvan, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dan Juvan, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Igor Feketija, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

5. Kratak povzetek gradiva:

S predlogom Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb se v slovenski pravni red prenašajo trije člani Direktive (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (v nadaljnjem besedilu: mobilnostna direktiva), ki se nanašajo na vprašanja soodločanja delavcev v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, pri čemer je glavni namen v tem, da se delavcem tudi v primeru čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejnega preoblikovanja kapitalskih družb v čim večji meri zagotovijo že pridobljene pravice do soodločanja. Dodatno predlog zakona povzema še tri člene mobilnostne direktive, iz katerih tudi pri vseh čezmejnih operacijah izhaja obveznost upoštevanja nacionalne zakonodaje, s katero so prenesene direktive, ki urejajo obveščanje in posvetovanje z delavci.

Določbe mobilnostne direktive, ki se nanašajo na korporacijskopravna vprašanja čezmejnih združitvev, čezmejnih delitev ali čezmejnih preoblikovanj kapitalskih družb in olajšujejo postopke teh čezmejnih operacij, so bile v pravni red Republike Slovenije prenesene z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 75/23), ki je začel veljati 25. julija 2023. Ta predlog zakona je terminološko, vsebinsko in sistematično vezan na sprejete rešitve, ki izhajajo iz statusne zakonodaje.

Zaradi izrazito tehnične narave direktive, ki večinoma zahteva dobeseden prenos posameznih določb, predlog zakona po vzoru Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb iz leta 2008 v veliki večini členov lahko le povzema določbe direktive in le v nekaterih primerih, ko to direktiva izrecno dopušča, uvaja originalno nacionalno ureditev. Direktiva v veliki meri napotuje na uporabo določenih določb direktive, ki ureja udeležbo delavcev v evropski delniški družbi, ki so bile v naš pravni red prenesene z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe (SE), kar upošteva tudi predlagani zakon.

Rok za celovit prenos direktive je potekel dne 31. 1. 2023. V izogib sankcijam s strani Evropske unije je sprejem tega zakonskega predloga nujen, saj si je Evropska komisija z letom 2023 zastavila cilj, da bo zadeve, povezane z nepravočasnim prenosom evropskega pravnega reda, v 12 mesecih predložila Sodišču EU in mu v skladu s tretjim odstavkom 260. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije sistematično predlagala naložitev finančnih kazni (pavšalni znesek in dnevna denarna kazen) že v prvi sodbi. Upošteva je navedeno je skrajni rok za sprejem in objavo zakona 31. januar 2024, ko je predvidena vložitev tožbe zoper Slovenijo s strani Evropske komisije.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:				
(Samo če izberete NE pod točko 6. a.)				
Kratka obrazložitev				
Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Datum objave:	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Luka Mesec minister	

Prilogi:

- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije,
- predlog zakona.

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na . . . seji . . . pod točko . . . sprejela

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb.

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

**ZAKON O SOODLOČANJU DELAVCEV PRI ČEZMEJNIH ZDRUŽITVAH, ČEZMEJNIH
DELITVAH IN ČEZMEJNIH PREOBLIKOVANJIH KAPITALSKIH DRUŽB**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (v nadaljnjem besedilu: mobilnostna direktiva) je spremenila in dopolnila prej obstoječa pravila o evropskem pravu družb, ki so bila kodificirana v Direktivi (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb, ki je med drugim kodificirala tudi Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/56/ES z dne 26. oktobra 2005 o čezmejnih združitvah kapitalskih družb (v nadaljnjem besedilu: Direktiva o čezmejnih združitvah), ki je v svojem 16. členu urejala soodločanje delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo kapitalskih družb. Izpostavljeni člen Direktive o čezmejnih združitvah je bil prenesen v pravni red Republike Slovenije z Zakonom o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb (Uradni list RS, št. 56/08; v nadaljnjem besedilu: ZSDČZKD).

Določba 16. člena Direktive o čezmejnih združitvah, ki je ob njenem sprejemanju veljala za najbolj sporno in je bila med najbolj zapletenimi elementi Direktive o čezmejnih združitvah, je v veliki meri napotila na uporabo določenih določb Direktive Sveta 2001/86/ES z dne 8. oktobra 2001 o dopolnitvi Statuta evropske delniške družbe glede udeležbe delavcev (v nadaljevanju: Direktiva SE), vendar s pomembnimi izjemami. Ker je slednja direktiva izrazito tehnične narave, je Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe (SE) (Uradni list RS, št. 28/06) (v nadaljevanju: ZSDUEDD), ki je prenesel določbe Direktive SE v povezavi z delavsko participacijo, v veliki večini členov le povzel določbe Direktive SE in le v nekaterih primerih, ko to direktiva izrecno dopušča, predvidel originalno nacionalno ureditev. Upošteva je navedeno in tudi naravo Direktive o čezmejnih združitvah, je tudi ZSDČZKD v veliki večini lahko le povzel določbe direktive in le v določenem delu predvidel originalno rešitev.

Direktiva o čezmejnih združitvah pa ni napotila na rešitve vseh oblik udeležbe delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe, temveč samo na eno od njenih oblik, to je na najbolj sporno - soodločanje delavcev, ki jo je v nekaterih delih tudi nekoliko modificirala.

Mobilnostna direktiva pri vprašanih soodločanja delavcev v določenih delih spreminja in dopolnjuje ureditev, ki jo je vzpostavila prvotna Direktiva o čezmejnih združitvah, dodatno pa po vzoru določb, ki se nanašajo na čezmejne združitve kapitalskih družb, smiselno ureja tudi vprašanja soodločanja delavcev v drugih dveh postopkih čezmejnih operacij, in sicer pri čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb, pri čemer tudi napotuje na rešitve iz Direktive SE. Dodatno mobilnostna direktiva za razliko od Direktive o čezmejnih združitvah na novo pri vseh treh čezmejnih operacijah (združitve, delitve ali preoblikovanja) poudarja pravice delavcev do obveščeniosti in posvetovanja, pri čemer pa se sklicuje na uporabo direktiv s področja obveščanja delavcev in posvetovanja z njimi.

Mobilnostna direktiva ne spreminja veljavnosti in velja za vse države članice Evropske unije in za tri države Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija in Lihtenštajn), ki so v predlogu

zakona vse zajete s pojmom države članice. Mobilnostna direktiva odpravlja neupravičene ovire za svobodo ustanavljanja podjetij v državah članicah na enotnem trgu in spreminja nekatera obstoječa pravila o čezmejnih združitvah kapitalskih družb v državah članicah ter prvič uvaja pravila o čezmejnih preoblikovanjih in delitvah za vse države članice. Mobilnostna direktiva pretežno vsebuje spremembe in dopolnitve statusnih korporacijskih pravil, saj dopolnjuje pravila o čezmejnih združitvah kapitalskih družb in določa nova pravila o čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb, ki do sedaj niso bile urejena. Ta pravila so v pravni red Republike Slovenije prenesena z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 75/23), ki je začel veljati 25. julija 2023. Namen tega zakonskega predloga pa je v nacionalni pravni red prenesti še šest členov mobilnostne direktive (členi: 86k, 86l – čezmejno preoblikovanje; 126c, spremembe 133 – čezmejna združitve; 160k, 160l – čezmejna delitev), ki se nanašajo na obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi ter urejajo soodločanje delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb. Prenos izpostavljenih določb mobilnostne direktive je seveda vsebinsko in terminološko vezan na sprejete rešitve, ki izhajajo iz statusne zakonodaje.

Predlog zakona tako v posameznih določbah spreminja in dopolnjuje člene ZSDČZKD ter smiselno enake ukrepe vzpostavlja tudi za obe drugi čezmejni operaciji, z manjšimi spremembami, ki so vezane na konkretno čezmejno operacijo in tudi izhajajo iz Direktive SE. Glede na število potrebnih sprememb in dopolnitev obstoječe ureditve prenos mobilnostne direktive terja sprejetje novega zakona in s tem tudi prenehanje veljavnosti ZSDČZKD.

Države članice bi morale prenesti mobilnostno direktivo v nacionalne zakonodaje do 31. januarja 2023, kar pa je uspelo le redkim (Nemčija), nekaj državam članicam pa je vsaj delno uspelo prenesti določbe mobilnostne direktive v prvem polletju 2023. Vsekakor pa morajo države članice, v izogib finančni kazni zaradi neprenosa ali nepopolnega prenosa direktive, opraviti celovit prenos vseh členov mobilnostne direktive v najkrajšem možnem času oziroma najkasneje do 31. januarja 2024. Evropska komisija si je namreč z letom 2023 zastavila cilj, da bo zadeve, povezane z nepravočasnim prenosom evropskega pravnega reda, v 12 mesecih predložila Sodišču EU in mu v skladu s tretjim odstavkom 260. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije sistematično predlagala naložitev finančnih kazni (pavšalni znesek in dnevna denarna kazen) že v prvi sodbi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Cilj, ki ga želi doseči predlagani Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb, je predvsem prenos Direktive (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev, in sicer v delu, ki se nanaša na soodločanje delavcev.

Konkretno je cilj predlaganega zakona dopolnitev določb o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb in nova določitev pravil glede soodločanja delavcev pri čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb ter s tem uskladitev slovenskega pravnega reda z evropsko zakonodajo na tem področju.

2.2. Načela

Načela predloga zakona so: načelo zakonitosti, načelo preglednosti in načelo pravne jasnosti.

2.3. Poglavitne rešitve

Direktiva o čezmejnih združitvah se je v 16. členu, ki je bil tudi predmet ZSDČZKD, v veliki meri sklicevala na Direktivo SE in s pretežno tehnično naravo večine določb zahtevala tudi pretežen neposreden prenos svojih določb. Le v nekaterih izjemnih primerih je bilo nacionalnim zakonodajam prepuščeno, da določena vprašanja uredijo po svoje. To so bila predvsem vprašanja volitev in imenovanja predstavnikov delavcev iz posamezne države v posebna pogajalska telesa in v organe družb ter vprašanja, povezana z varovanjem zaupnosti in varstvom predstavnikov delavcev ter kazenske določbe.

Mobilnostna direktiva spreminja določbe o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb le v štirih točkah in dopolnjuje pravo družb še s pravili soodločanja delavcev pri čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanih kapitalskih družb, in sicer po vzoru Direktive o čezmejnih združitvah s sklicevanjem na Direktivo SE. Tako tudi ta predlog zakona v veliki meri predstavlja neposreden prenos določb mobilnostne direktive.

ZSDČZKD je uredil načine soodločanja delavcev v organih družb v primeru čezmejnih združitve kapitalskih družb, pri čemer je podrobno urejen pogajalski postopek, ureditev soodločanja delavcev na podlagi sporazuma in na podlagi zakona ter načela varovanja zaupnosti, varstvo predstavnikov delavcev ter pristojnost za reševanje sporov.

Osnovni princip 16. člena Direktive o čezmejnih združitvah in ZSDČZKD je, da se tudi pri urejanju vprašanj soodločanja delavcev v družbi s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastane s čezmejno združitvijo, upoštevajo nacionalne določbe. Le v primeru, da nacionalno pravo določa nižjo raven soodločanja delavcev kot ureditve drugih držav članic, iz katerih so udeležene družbe, se v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo kapitalskih družb, sklene sporazum o soodločanju delavcev. Če sporazum ni dosežen, pa se morajo uporabiti zakonske določbe ureditve soodločanja, ki sledijo zahtevam Direktive o čezmejnih združitvah in načelu najvišjega standarda pravic delavcev v udeleženi družbah pred združitvijo.

Direktiva o čezmejnih združitvah in ZSDČZKD sta urejala le vprašanja soodločanja delavcev, vprašanja obveščanja in posvetovanja z delavci pa ne, kar je pomenilo, da so bila ta vprašanja prepuščena nacionalnim ureditvam.

Mobilnostna direktiva pa je za vse tri čezmejne operacije vzpostavila izrecno obvezo upoštevanja nacionalne zakonodaje, ki prenaša določbe direktiv, ki se nanašajo na obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi, in sicer so to:

- Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti,
- Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov,
- Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti in
- Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti.

Izpostavljene direktive so v pravni red Republike Slovenije prenesene z Zakonom o delovnih razmerjih¹ (obveščanje in posvetovanje s sindikati v primeru spremembe delodajalca in odpovedi večjemu številu

¹ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 119/21 – ZČmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22 in 54/22 – ZUPŠ-1

delavcev iz poslovnih razlogov), Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju² (obveščanje sveta delavcev in posvetovanje s svetom delavcev) in Zakonom o evropskih svetih delavcev³ (obveščanje in posvetovanje z evropskih svetom delavcev). Glede na nove zahteve mobilnostne direktive glede obveščanja delavcev in posvetovanja z njimi tudi predlog zakona izrecno poudarja zavezanost uporabe nacionalnega prava, ne le pri vprašanih soodločanja, temveč tudi v zvezi z obveščanjem in posvetovanjem z delavci (4. člen), kar pa dejansko ostaja nespremenjeno glede na dosedanjo ureditev obveščanja in posvetovanja z delavci.

Le v določenih primerih (5. člen) pa predlog zakona v skladu z Direktivo o čezmejnih združitvah in mobilnostno direktivo drugače ureja postopek soodločanja delavcev, in sicer predvsem sklenitev dogovora o soodločanju vseh zaposlenih v družbi, ki izhaja iz čezmejnega projekta, če pa do dogovora ne pride, je soodločanje delavcev zagotovljeno z zakonom.

Spremembe, ki jih je mobilnostna direktiva predvidela pri ureditvi soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb, so naslednje:

- Spremenjena je ena od treh izjem, ko se za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastane s čezmejno operacijo, ne uporablja nacionalna zakonodaja, ki ureja soodločanje delavcev. Mobilnostna direktiva je spremenila prvo izjemo, ki je prej določala, da se splošno pravilo ne uporabi, če bo imela vsaj ena od družb, ki se čezmejno združujejo, v šestih mesecih pred objavo načrta čezmejne združitve povprečno več kot 500 zaposlenih ter je delovala s sistemom soodločanja delavcev. Navedena izjema je z mobilnostno direktivo spremenjena tako, da se sedaj splošno pravilo ne uporabi, če bo imela vsaj ena od družb, ki sodelujejo v čezmejni združitvi, povprečno število delavcev, ki je enakovredno štirim petinam veljavnega praga za sprožitev soodločanja delavcev, kakor je določen v pravu države članice, v pristojnost katere spada družba, ki se čezmejno združuje., deli ali preoblikuje. Takšno stanje pa mora biti v družbi prisotno v šestih mesecih pred razkritjem načrta o čezmejni operaciji (točka a) prvega odstavka 5. člena). Navedeno pravilo velja tudi za čezmejno delitev in čezmejno preoblikovanje kapitalskih družb;
- Soodločanje delavcev na podlagi zakona se lahko uvede tudi v primeru, ko vsaj ena od družb, ki se čezmejno združujejo, deluje po sistemu soodločanja delavcev, in poslovodstva družb, udeleženih pri čezmejni združitvi kapitalskih družb določijo, da se te določbe uporabijo brez predhodnih pogajanj neposredno od datuma registracije (tretja alineja 19. člena);
- Širitev varovanja pravice do soodločanja delavcev, ki so bili zaposleni v družbi, ki je nastala s čezmejno operacijo, pri kateri pride do naknadne nacionalne ali po novem tudi čezmejne operacije. Podaljšan je tudi rok varovanja te pravice, in sicer iz tri na štiri leta od dneva registracije družbe (25. člen);
- Dodatna vzpostavitev obveznosti obveščanja predstavnikov delavcev, ali če teh ni, vseh delavcev, o izidu pogajanj v zvezi s soodločanjem delavcev (11. člen) ali o uporabi standardnih pravil za soodločanja (tretja alineja 19. člena).

Predlog zakona tako glede pravic delavcev do soodločanja določa, da se primarno uporablja nacionalna zakonodaja držav članic, kjer ima kapitalska družba, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnem preoblikovanjem svoj registrirani sedež. To temeljno pravilo pa se v praksi v treh določenih primerih ne bo uporabljalo iz razloga varovanja obstoječih pravic delavcev do soodločanja.

Zakonodaja držav članic se ne uporablja, kadar:

- ima vsaj ena od udeleženih družb v šestih mesecih pred objavo načrta o čezmejni operaciji povprečno število delavcev, ki je enakovredno štirim petinam veljavnega praga, kakor je določen v pravu države članice, v pristojnost katere spada družba, ki se združuje, deli ali preoblikuje, za sprožitev sistema delavskega soodločanja; ali

² Uradni list RS, št. 42/07 – uradno prečiščeno besedilo in 45/08 – ZArbit

³ Uradni list RS, št. 49/11

- nacionalna zakonodaja, ki se uporablja za družbo, ki nastane s čezmejno operacijo, ne predvideva vsaj enake ravni soodločanja delavcev, kot je uveljavljena v zadevnih družbah; ali
- nacionalna zakonodaja, ki se uporablja za družbo, ki nastane s čezmejno operacijo, ne predvideva enakih možnosti izvrševanja pravic soodločanja, kot jo uživajo delavci, zaposleni v državi članici registriranega sedeža družbe, ki nastane s čezmejno operacijo, tudi za delavce v obratih družbe, ki nastane s čezmejno operacijo, ki so v drugih državah članicah.

V teh treh primerih predlog zakona skladno z direktivo ureja delavsko soodločanje v družbi, ki nastane s čezmejno operacijo, v skladu s tistimi določbami Direktive SE, ki onemogočajo registracijo družbe, dokler ni na ustrezen način sprejet sporazum o načinu soodločanja delavcev v tej družbi. Če sporazum ni dosežen, zakon določa minimalna pravila glede ureditve soodločanja delavcev, ki se morajo zagotoviti v skladu z zakonskimi določbami, ki natančno povzemajo ureditev v direktivi.

Za potrebe Direktive o čezmejnih združitvah in mobilnostne direktive se uporabljajo le pravila Direktive SE, ki se nanašajo na soodločanje. Delavsko soodločanje tako temelji na pogajanjih med pogajalskim telesom kot predstavnikom delavcev in poslovodstvom, pri čemer je avtonomija pogajalskih teles omejena z načelom pridobljenih pravic, ki zahteva čim večje priznanje tiste stopnje udeležbe, ki so jo imeli delavci pred začetkom ustanavljanja družbe.

Predlog zakona ob upoštevanju določb direktive vsebuje točno določena pravila, ki morajo biti zagotovljena pri imenovanju oziroma volitvah članov posebnega pogajalskega telesa, samo metodo, način volitev in imenovanja pa direktiva prepušča nacionalnim zakonodajam. Predlog zakona na tem mestu smiselno povzema rešitev iz ZSDUEDD, ko določa, da predstavnike delavcev iz Republike Slovenije v posebno pogajalsko telo izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah. Pravico predlagati kandidate pa imajo sveti delavcev, reprezentativni sindikati v udeleženi družbi, zadevni odvisni družbi ali podružnici ter najmanj 50 delavcev v udeleženi družbi in zadevni odvisni družbi in podružnici. Enako pravilo vsebuje tudi veljavni ZSDČZKD.

Če s pogajanci ne bo mogoče doseči sporazuma v danem časovnem okviru ali če se pogajalski strani tako dogovorita ali če se bodo poslovodstva družb, udeleženih pri čezmejni združitvi kapitalskih družb, ko vsaj ena od družb, ki se združujejo, deluje po sistemu soodločanja delavcev, tako odločila, se bodo za urejanje tega vprašanja uporabila standardna pravila o soodločanju delavcev iz Priloge k Direktivi SE, ki sledijo načelu najvišjega standarda pravic delavcev v udeleženih družbah pred čezmejno operacijo, kar predlog zakona ureja v poglavju o soodločanju delavcev na podlagi zakona.

Za vsako zožitev obstoječih pravic soodločanja predlog zakona zahteva kvalificirano večino. Ob tem pa zakonski predlog skladno z določili direktive tudi omogoča, da družba ne uvede soodločanja, če to ni obstajalo v nobeni od udeleženih družb. Pogajalski postopek lahko traja največ šest mesecev z možnostjo podaljšanja na največ eno leto, pri čemer se pri pogajalskem postopku uporablja nacionalna zakonodaja države članice, v kateri bo sedež družbe.

Direktiva varuje tudi pridobljene pravice delavcev, saj določa da, kadar vsaj ena od udeleženih družb deluje po sistemu soodločanja delavcev, je družba, ki nastane s čezmejno operacijo, dolžna prevzeti takšno pravno obliko, ki omogoča izvrševanje pravic do soodločanja. Ker bi se lahko pridobljene pravice soodločanja zaradi naknadne nacionalne ali čezmejne operacije izigrale, je država članica dolžna sprejeti ukrepe, ki omogočajo zaščito pridobljenih pravic soodločanja, vsaj še štiri leta po začetku veljavnosti čezmejne operacije. Obe načeli povzema tudi predlog zakona.

Predlog zakona z upoštevanjem zahtev direktive vsebuje tudi določbe, ki se nanašajo na spoštovanje zaupnosti informacij ter varstvo predstavnikov delavcev. Ob upoštevanju zahtev direktive je namreč treba v nacionalnih zakonodajah držav članic urediti tudi varstvo predstavnikov delavcev, in sicer na enak način, kakor to velja za predstavnike delavcev v nacionalnih družbah. V ta namen zakon

predvideva enako varstvo, kakršno velja za člane organov vodenja in nadzora po Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju in Zakonu o delovnih razmerjih.

Predlog zakona opredeljuje tudi sodno pristojnost delovnega sodišča v primeru sporov v zvezi z izvajanjem določb tega zakona in določa globe v primeru nespoštovanja zakonskih določb ter hkrati določa prenehanje veljavnosti ZSDČZKD.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona je prilagojen pravu Evropske unije. Z njim se v slovenski pravni red prenaša Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev Evropske unije, in sicer v delu, ki ureja soodločanje delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb. S prenosom spremenjenih členov Direktive (EU) 2017/1132 (členi: 86k, 86l, 126c, 133, 160k in 160l), ki se nanašajo na čezmejno preoblikovaje, čezmejno združitvev in čezmejno delitev kapitalskih družb, bodo poenoteni postopki soodločanja delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb.

Spremenjena in dopolnjena Direktiva (EU) 2017/1132 v tem delu ostaja še naprej zelo tehnične narave in v večini zahteva dobeseden prenos posameznih določb. Tudi druge države članice, ki so spremembe in dopolnitve Direktive (EU) 2017/1132 že implementirale, kot tudi tiste, ki so v postopku sprejema ustreznih predpisov, so morale upoštevati to dejstvo in le v nekaterih določbah, kjer direktiva to izrecno dopušča, so lahko določena vprašanja v nacionalnih zakonodajah urejena specifično. To so predvsem vprašanja volitev oziroma imenovanja v posebna pogajalska telesa in organe družbe ter varstvene in kazenske določbe, kjer pa je dejansko povzeta ureditev, ki je bila že uveljavljena za čezmejno združitvev kapitalskih družb.

Z upoštevanjem navedenega lahko ugotovimo, da si bodo zakoni, s katerimi bodo države članice prenesle izpostavljene člene mobilnostne direktive, podobni in se bodo praktično razlikovali le v manjšem številu členov, kar se je izkazalo tudi pri prenosu Direktive SE in prenosu Direktive o čezmejnih združitvah.

Posamezne države članice različno prenašajo zahteve mobilnostne direktive (enako kot že prej zahteve Direktive o čezmejnih združitvah). Nekateri države članice z enim zakonom urejajo statusna vprašanja in vprašanja soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih

preoblikovanih kapitalskih družb (Danska), druge države pa statusna vprašanja urejajo ločeno od vprašanj o soodločanju delavcev (Avstrija, Nemčija).

Nacionalni ukrepi posameznih držav članic v zvezi s prenosom mobilnostne direktive so dostopni preko: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/NIM/?uri=CELEX:32019L2121>

- Prikaz ureditve v pravnih sistemih držav članic EU

Avstrija

Avstrija je imela že do zdaj ločeno zakonsko ureditev vprašanj soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb od ureditve statusnih vprašanj. V zvezi z zahtevami mobilnostne direktive, ki se nanašajo na soodločanje delavcev, je Avstrija sprejela spremembe delovnopravne zakonodaje (Bundesgesetz, mit dem das Arbeitsverfassungsgesetz und das Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz geändert werden), ki so bile objavljene 21.6.2023.

V zakonu je v skladu z zahtevami direktive dopolnjena oziroma spremenjena ureditev soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah gospodarskih družb, in sicer v katerih primerih se namesto nacionalnih določb uporabljajo zakonske določbe o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah ter ureditev nadaljnje uporabe obstoječih sistemov soodločanja v primeru poznejših nacionalnih ali čezmejnih združitvev, pretvorb ali delitev.

Dodatno pa novela zakona ureja še vprašanja soodločanja zaposlenih pri čezmejnih preoblikovanjih in čezmejnih delitvah gospodarskih družb. Upošteva dejstvo, da se mobilnostna direktiva tudi pri teh dveh čezmejnih operacijah v veliki meri sklicuje na Direktivo SE, se tudi zakonske določbe pretežno sklicujejo na člene, ki so v avstrijski pravni red prenesli Direktivo SE (oblikovanje posebnega pogajalskega telesa, volitve predstavnikov delavcev v organe vodenja ali nadzora) in jo dopolnjujejo le tam, kjer mobilnostna direktiva po vzoru ureditve soodločanja pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb to izrecno zahteva oziroma dopušča. Zakonska novela tako tudi za čezmejna preoblikovanja in delitve kapitalskih družb ureja obseg veljavnosti, definicije, uporabnost določb o sodelovanju delavcev v evropski družbi (SE) in nadaljnjo uporabnost obstoječih sistemov soodločanja v primeru kasnejših nacionalnih ali čezmejnih združitvev, preoblikovanj ali delitev.

Danska

Danska je prenesla zahteve mobilnostne direktive z enim zakonom, to je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah in drugi zakoni (Lov om ændring af selskabsloven og forskellige andre love), ki je bil objavljen 7.3.2023.

V tem zakonu je dopolnila ureditev soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah in na novo uredila soodločanje delavcev v primeru čezmejnih preoblikovanj in delitev kapitalskih družb.

Švedska

Švedska je z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju delavcev v primeru čezmejnih združitvev (Lag om ändring i lagen om arbetstgares medverkan vid gränsöverskridande fusioner), ki je spremenil tudi naslov zakona (zdaj: Zakon o sodelovanju delavcev pri čezmejnih združitvah, delitvah in reorganizacijah) v skladu z zahtevami mobilnostne direktive dopolnila ureditev soodločanja delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb ter v posebnem poglavju enotno uredila pravila soodločanja v primeru čezmejnih delitev in čezmejnih preoblikovanj kapitalskih družb. Zakon je bil objavljen 6. 12. 2022.

Nemčija

V Nemčiji je bil sprejet Zakon o izvajanju določb direktive o soodločanju delavcev pri čezmejnem preoblikovanju, združitvi in razdružitvi (Gesetz zur Umsetzung der Bestimmungen der Umwandlungsrichtlinie über die Mitbestimmung der Arbeitnehmer bei grenzüberschreitenden).

Določbe ostajajo podobne določbam, s katerimi so bile v nacionalni pravni red prenesene zahteve Direktive SE. Zakon s skladu z določbami mobilnostne direktive spreminja Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah in notno ureja vprašanja soodločanja delavcev pri čezmejnem preoblikovanju in čezmejnem razdruževanju podjetij.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ne prinaša novih obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Glede na uveljavljeno zelo visoko raven pravice delavcev do soodločanja pri nas, predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Pričakovati je pozitiven učinek varstva pravic, povezanih s soodločanjem delavcev v čezmejnih postopkih.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona bo spremljalo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

(naknaden vnos)

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Luka Mesec, minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Dan Juvan, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Igor Feketija, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije,
- Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina in namen zakona)

(1) Ta zakon prenaša v pravni red Republike Slovenije Direktivo (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. julija 2017 o določenih vidikih prava družb (kodificirano besedilo) (UL L št. 169 z dne 30. 6. 2017, str. 46), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2021/23 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o okviru za sanacijo in reševanje centralnih nasprotnih strank ter spremembi uredb (EU) št. 1095/2010, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014, (EU) št. 806/2014 in (EU) 2015/2365 ter direktiv 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2007/36/ES, 2014/59/EU in (EU) 2017/1132 (UL L št. 22 z dne 22. 1. 2021, str. 1), in ureja soodločanje delavk in delavcev (v nadaljnjem besedilu: delavci) v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb.

(2) Namen zakona je zagotoviti pravice delavcev do soodločanja, pridobljene v družbah, ki so udeležene pri čezmejni združitvi, čezmejni delitvi ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb.

2. člen

(veljavnost zakona)

(1) Ta zakon velja za družbe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastanejo s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb.

(2) Ta zakon velja tudi za udeležene družbe, njihove zadevne odvisne družbe in podružnice v Republiki Sloveniji ter za njihove delavce, če je sedež družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb v drugi državi članici Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: država članica).

3. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo naslednje:

- a) udeležene družbe so kapitalske družbe, ki so udeležene pri čezmejni združitvi, čezmejni delitvi ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb;
- b) odvisna družba je družba, nad katero ima druga družba obvladujoč vpliv v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (UL L št. 122 z dne 16. maja 2009, str. 28), zadnjič spremenjena z Direktivo (EU) 2015/1794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 o spremembi direktiv 2008/94/ES, 2009/38/ES in 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Sveta 98/59/ES in 2001/23/ES v zvezi s pomorščaki (UL L št. 263 z dne 8. 10. 2015, str. 1);
- c) zadevna odvisna družba ali podružnica je odvisna družba ali podružnica udeležene družbe, ki naj bi postala odvisna družba ali podružnica družbe, nastale s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb;
- č) soodločanje delavcev po tem zakonu je vpliv sveta delavcev ali drugih predstavnikov delavcev na zadeve družbe s:

- pravico izvolitve ali imenovanja posameznih članov organov vodenja ali nadzora v družbi, ali
- pravico priporočiti imenovanje ali nasprotovati imenovanju posameznih ali vseh članov organov vodenja ali nadzora v družbi.

4. člen

(uporaba prava Republike Slovenije za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji)

Za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, veljajo v zvezi z obveščanjem, posvetovanjem in soodločanjem delavcev določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, določbe zakona, ki ureja evropske svete delavcev in določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju, razen v primerih soodločanja delavcev v organih vodenja ali nadzora iz 5. člena tega zakona.

5. člen

(uporaba določb o soodločanju delavcev na podlagi sporazuma ali zakona)

(1) Za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, veljajo določbe o soodločanju delavcev iz III. in IV. poglavja tega zakona, če:

- a) v šestih mesecih pred objavo načrta o čezmejni združitvi, čezmejni delitvi ali čezmejnimi preoblikovanjem ena od udeleženih družb zaposluje povprečno število delavcev, ki je enakovredno štirim petinam veljavnega praga, kakor je določen v pravu države članice, v pristojnost katere spada družba, ki se združuje, deli ali preoblikuje, za sprožitev soodločanja delavcev v smislu točke č) 3. člena tega zakona, ali
- b) zakonodaja Republike Slovenije ne predvideva vsaj enakega obsega soodločanja delavcev, kakor je obstajal v zadevnih družbah, udeleženih pri čezmejni združitvi, čezmejni delitvi ali čezmejnem preoblikovanju kapitalskih družb, pri čemer se obseg soodločanja delavcev meri glede na delež predstavnikov delavcev v organu vodenja ali nadzora družbe ali njenih odborih ali v skupini za upravljanje, odgovorni za profitne enote družbe, kakor so opredeljene v zakonodaji držav članic, ali
- c) zakonodaja Republike Slovenije za delavce v podružnicah družbe, nastale s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, ki so v drugih državah članicah, ne predvideva enake pravice do soodločanja, kakor so priznane delavcem v Republiki Sloveniji.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka mora družba, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, s primerno strukturo svojih organov oziroma s spremembo pravnoorganizacijske oblike omogočiti uresničevanje pravice delavcev do soodločanja.

II. POSTOPEK POGAJANJA

6. člen

(ustanovitev posebnega pogajalskega telesa)

(1) Po objavi načrta čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejnega preoblikovanja kapitalskih družb v skladu z določbami zakona, ki ureja gospodarske družbe, morajo poslovodstva vseh udeleženih družb čim prej začeti pogajanja s predstavniki delavcev udeleženih družb o ureditvi načina soodločanja delavcev.

(2) V ta namen morajo biti predstavniki delavcev, ali če teh ni, vsi delavci neposredno seznanjeni:

- z identiteto in strukturo udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic ter njihovo porazdelitvijo po državah članicah,
- s skupnim številom delavcev po posameznih državah članicah, po udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah,
- s podatkom o obstoječih delavskih predstavnikih v teh družbah in
- s številom delavcev, ki imajo pravico do soodločanja v organih vodenja ali nadzora teh družb.

(3) Za sklenitev sporazuma o načinu soodločanja delavcev se ustanovi posebno pogajalsko telo, ki zastopa delavce vseh udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic.

7. člen **(število članov posebnega pogajalskega telesa)**

(1) Število članov posebnega pogajalskega telesa iz posamezne države članice je sorazmerno s številom delavcev, ki so zaposleni v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah iz te države članice.

(2) Delavcem iz posamezne države članice se dodeli en sedež v posebnem pogajalskem telesu za vsakih začetih 10 % od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah v vseh državah članicah skupaj.

8. člen **(dodatni sedeži pri čezmejni združitvi kapitalskih družb)**

(1) V primeru čezmejne združitve kapitalskih družb pripadajo udeleženim družbam iz posamezne države članice dodatni sedeži, da se zagotovi, da je v posebno pogajalsko telo vključen en predstavnik iz vsake udeležene družbe, ki je registrirana in ima delavce zaposlene v posamezni državi članici ter preneha obstajati kot samostojna pravna oseba po registraciji.

(2) Število dodatnih članov posebnega pogajalskega telesa ne sme presegati 20 % števila članov, imenovanih v skladu s prejšnjim členom, in ne sme povzročiti dvojnega zastopanja delavcev.

(3) Če število udeleženih družb presega število dodatnih sedežev, ki so na voljo v skladu s prejšnjim členom, se dodatni sedeži dodelijo družbam v posameznih državah članicah, ki še nimajo svojega predstavnika v posebnem pogajalskem telesu in imajo največ delavcev.

9. člen **(izračun števila delavcev)**

(1) Za izračun števila delavcev v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah se upošteva število delavcev v času objave načrta čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejnega preoblikovanja kapitalskih družb iz 6. člena tega zakona.

(2) Če med delovanjem posebnega pogajalskega telesa nastanejo tolikšne spremembe v strukturi ali številu delavcev udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic, da bi se glede na merila iz 7. in 8. člena tega zakona sestava posebnega pogajalskega telesa morala spremeniti, je treba posebno pogajalsko telo ustrezno na novo sestaviti. O takih spremembah morajo poslovodstva takoj obvestiti posebno pogajalsko telo, pri čemer se smiselno uporablja 6. člen tega zakona.

10. člen **(volitve članov posebnega pogajalskega telesa iz Republike Slovenije)**

(1) Predstavnike delavcev iz Republike Slovenije v posebno pogajalsko telo izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah.

(2) Pravico predlagati kandidate za člane posebnega pogajalskega telesa imajo sveti delavcev, reprezentativni sindikati v udeleženi družbi, zadevni odvisni družbi in podružnici ter najmanj 50 delavcev v udeleženi družbi, zadevni odvisni družbi in podružnici.

11. člen (naloge)

(1) Poslovodstva udeleženih družb seznanijo posebno pogajalsko telo s predlogom in postopkom ustanavljanja družbe do njene registracije.

(2) Posebno pogajalsko telo in poslovodstva udeleženih družb se v duhu sodelovanja pogajajo za doseg sporazuma o načinu soodločanja delavcev v organih vodenja ali nadzora družb. Sporazum mora biti v pisni obliki.

(3) Pogajanja se začnejo takoj, ko je posebno pogajalsko telo ustanovljeno in lahko trajajo do šest mesecev, razen če se stranki sporazumno odločita za podaljšanje pogajanj, vendar največ do enega leta od dneva ustanovitve posebnega pogajalskega telesa.

(4) Za dan ustanovitve posebnega pogajalskega telesa velja dan, ko so poslovodstva udeleženih družb skicala ustanovitveno sejo posebnega pogajalskega telesa.

(5) Poslovodstvo mora predstavnike delavcev, ali če teh ni, vse delavce brez nepotrebne odlašanja obvestiti o izidu pogajanj v zvezi s soodločanjem delavcev.

12. člen (strokovnjaki)

Za pogajanja lahko posebno pogajalsko telo zaprosi za pomoč strokovnjake, ki jih samo izbere, vključujoč predstavnike sindikatov na ravni Evropske unije, da jim pomagajo pri njihovem delu. Ti strokovnjaki so lahko na zahtevo posebnega pogajalskega telesa navzoči na pogajalskih sestankih v vlogi svetovalca. Posebno pogajalsko telo se lahko odloči, da bo o začetku pogajanj obvestilo predstavnike ustreznih zunanjih organizacij.

13. člen (stroški)

(1) Vse stroške, povezane s pogajanjem in delovanjem posebnega pogajalskega telesa, krijejo udeležene družbe.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek krijejo udeležene družbe stroške le za enega strokovnjaka iz prejšnjega člena.

14. člen (glasovanje posebnega pogajalskega telesa)

(1) Posebno pogajalsko telo odloča z večino glasov svojih članov, ki morajo hkrati predstavljati tudi večino vseh delavcev, če ta zakon ne določa drugače.

(2) Vsak član posebnega pogajalskega telesa ima en glas.

(3) Člani posebnega pogajalskega telesa, ki so bili izvoljeni ali imenovani v posamezni državi članici, zastopajo vse delavce udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic iz te države.

15. člen

(posebnosti odločanja)

(1) Če v primeru čezmejne združitve kapitalskih družb pogajanja vodijo v zmanjševanje pravic do soodločanja delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, posebno pogajalsko telo o rešitvah odloča z najmanj dvotretjinsko večino svojih članov, ki zastopajo vsaj dve tretjini delavcev iz vsaj dveh držav članic, če se soodločanje delavcev nanaša na najmanj 25 % celotnega števila delavcev udeleženih družb.

(2) Zmanjševanje pravic do soodločanja delavcev pomeni, da:

- a) je delež predstavnikov delavcev v organu vodenja ali nadzora družbe, v njunih odborih ali v skupini za upravljanje, odgovorni za profitne enote družbe, kakor so opredeljene v zakonodaji držav članic, manjši od največjega deleža v udeleženih družbah, ali
- b) delavci nimajo pravice voliti, določiti, priporočiti ali zavrniti članov organa vodenja ali nadzora družbe, ali pa je ta pravica omejena.

(3) Če je družba ustanovljena s čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem, se odločitev po prvem odstavku tega člena ne more sprejeti.

(4) Kadar v udeleženih družbah obstajajo različne oblike soodločanja delavcev, lahko posebno pogajalsko telo odloči, katera od teh oblik naj se uporabi v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo kapitalskih družb, s sedežem v Republiki Sloveniji. Če posebno pogajalsko telo ne sprejme odločitve, se v tej družbi uporabi oblika soodločanja delavcev, ki je veljala za večino delavcev v vseh udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah.

(5) Posebno pogajalsko telo obvesti poslovodstva udeleženih družb o odločitvi iz prejšnjega odstavka.

16. člen

(neopravljena vzpostavitev ali prekinitve pogajanj)

(1) Posebno pogajalsko telo lahko z najmanj dvotretjinsko večino svojih članov, ki zastopajo vsaj dve tretjini delavcev, pri čemer morajo pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb zastopati delavce iz vsaj dveh držav članic, sklene, da ne začne s pogajanjem ali da prekine že začeta pogajanja.

(2) Če je sprejet sklep iz prejšnjega odstavka, se uporabljajo predpisi o soodločanju delavcev, ki veljajo v državi članici, v kateri bo imela sedež družba, ki bo nastala na podlagi čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejnega preoblikovanja kapitalskih družb.

(3) Kadar je družba ustanovljena s čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem, ni mogoče sprejeti sklepa iz prvega odstavka tega člena, če v družbi, ki se bo čezmejno delila ali čezmejno preoblikovala, že obstaja soodločanje.

17. člen

(uporaba nacionalne zakonodaje)

Za pogajalski postopek se uporablja nacionalna zakonodaja države članice, v kateri bo sedež družbe, ki bo nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, če ta zakon ne določa drugače.

III. SOODLOČANJE DELAVCEV NA PODLAGI SPORAZUMA

18. člen

(vsebina sporazuma)

(1) Pisni sporazum o načinu soodločanja delavcev, ki ga sklenejo posebno pogajalsko telo in posloводства udeleženih družb v skladu z 11. členom tega zakona, vsebuje:

- področje veljavnosti sporazuma,
- datum začetka veljavnosti sporazuma in njegovo trajanje, primere, v katerih se je treba o sporazumu znova pogajati, ter postopek za ponovna pogajanja o njem,
- načine soodločanja delavcev, vključno s številom članov v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, ki jih bodo delavci upravičeni voliti, imenovati, jih priporočiti ali jim nasprotovati, in postopke, po katerih delavci te člane lahko volijo, imenujejo, priporočijo ali jim nasprotujejo, ter njihove pravice.

(2) V sporazumu ni treba upoštevati določb IV. poglavja tega zakona, razen če posebno pogajalsko telo in posloводства udeleženih družb odločijo drugače.

(3) Kadar je družba ustanovljena s čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, mora sporazum o načinu soodločanja delavcev zagotoviti najmanj enako raven soodločanja delavcev, kot obstaja v družbi, ki se bo čezmejno delila ali čezmejno preoblikovala.

IV. SOODLOČANJE DELAVCEV NA PODLAGI ZAKONA

19. člen (uporaba določb)

(1) Določbe tega poglavja se za družbo, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, in je registrirana v Republiki Sloveniji, uporabljajo od dneva njene registracije, če:

- se stranke tako dogovorijo ali
- v roku iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona ni dosežen sporazum o načinu soodločanja delavcev in se posloводства udeleženih družb odločijo za uporabo določb tega poglavja ter nadaljujejo postopek registracije, pri čemer posebno pogajalsko telo ni sprejelo sklepa o prekinitvi pogajanj iz 16. člena tega zakona, ali
- posloводства družb, udeleženih pri čezmejni združitvi kapitalskih družb, v primeru, ko vsaj ena od družb, ki se združujejo, deluje po sistemu soodločanja delavcev v smislu točke č) 3. člena tega zakona, določijo, da se te določbe uporabijo brez predhodnih pogajanj neposredno od datuma registracije, o čemer morajo posloводства družb obvestiti predstavnike delavcev ali če teh ni, vse delavce.

20. člen (pogoji)

(1) Soodločanje delavcev v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, mora biti urejeno v naslednjih primerih:

- a) če je v eni ali več udeleženih družbah pred registracijo družbe, nastale na podlagi čezmejne združitve, kapitalskih družb, obstajala ena ali več oblik soodločanja delavcev za najmanj tretjino skupnega števila delavcev v vseh udeleženih družbah,
- b) če je v eni ali več udeleženih družbah pred registracijo družbe, nastale na podlagi čezmejne združitve, kapitalskih družb, obstajala ena ali več oblik soodločanja delavcev za manj kakor tretjino skupnega števila delavcev v vseh udeleženih družbah in če se posebno pogajalsko telo tako odloči ali
- c) če so imeli delavci v družbi pred čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb pravico do soodločanja.

(2) Posebno pogajalsko telo mora udeležene družbe obvestiti o sprejetih odločitvah iz prejšnjega odstavka.

(3) Če pred registracijo družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, v nobeni od udeleženih družb ni bilo soodločanja delavcev, se od te družbe ne zahteva uvedba soodločanja delavcev.

21. člen **(oblike soodločanja delavcev)**

(1) V primeru ustanovitve družbe s čezmejno združitvijo kapitalskih družb imajo delavci te družbe, njenih odvisnih družb in podružnic pravico, da izvolijo ali imenujejo, priporočijo ali nasprotujejo imenovanju dela članov organov vodenja ali nadzora te družbe, pri čemer je delež teh članov enak najvišjemu deležu v udeleženih družbah pred registracijo te družbe.

(2) V primeru ustanovitve družbe s čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb se uporabljajo vse oblike soodločanja delavcev, ki so veljale za to družbo pred registracijo.

22. člen **(razdelitev sedežev)**

(1) Posebno pogajalsko telo odloči o razdelitvi sedežev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, med predstavnike delavcev iz posameznih držav članic, v skladu z deležem delavcev, zaposlenih v posamezni državi članici v družbi, njenih odvisnih družbah in podružnicah.

(2) Če na ta način posamezni državi članici pripade več sedežev, hkrati pa bi delavci iz ene ali več drugih držav članic ostali brez sedeža, mora posebno pogajalsko telo družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, izvesti ponovno razdelitev sedežev tako, da en sedež dobijo predstavniki te ali teh držav članic. Pri tem je treba zagotoviti, da je sedež dodeljen delavcem iz države članice, v kateri bo imela ta družba svoj sedež. Če tej državi po prejšnjem odstavku že pripada sedež, se sedež dodeli državi, ki je brez sedeža in v kateri je zaposlen največji delež delavcev.

(3) Če se število članov v organih vodenja ali nadzora družbe, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, spremeni, mora posebno pogajalsko telo te družbe na novo odločiti o številu delavcev ob upoštevanju prejšnjih dveh odstavkov tega člena, pri čemer odpokliče odvečne predstavnike oziroma dodeli dodatne sedeže predstavnikom delavcev iz posameznih držav članic.

23. člen **(določitev predstavnikov delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, s sedežem v Republiki Sloveniji)**

Predstavnike delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, s sedežem v Republiki Sloveniji, izvoli ali predlaga svet delavcev te družbe v skladu z zakonom, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju v delu, ki ureja sodelovanje delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, in zakonom, ki ureja gospodarske družbe, v delu, ki ureja sistem upravljanja družb.

24. člen **(delitev sedežev v Republiki Sloveniji)**

(1) Če so na voljo dodatni sedeži v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, za predstavnike delavcev iz Republike Slovenije, jih svet delavcev te družbe porazdeli sorazmerno številu delavcev v tej družbi, njenih odvisnih družbah in podružnicah v Republiki Sloveniji.

(2) Določitev predstavnikov delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, s sedežem v Republiki Sloveniji, iz držav članic, ki nimajo urejenega tega področja, izvede svet delavcev te družbe.

(3) Svet delavcev družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, in poslovodstvo te družbe morata biti seznanjena z izvoljenimi ali imenovanimi člani organov vodenja ali nadzora te družbe.

(4) Vsak član organa vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ga je izvolil, imenoval ali priporočil svet delavcev te družbe, je polnopravni član, ki ima enake pravice in obveznosti kakor člani, ki zastopajo delničarje, vključno s pravico do glasovanja.

25. člen **(naknadne nacionalne ali čezmejne združitve, delitve ali preoblikovanja)**

(1) V primeru vsake naknadne nacionalne ali čezmejne združitve, delitve ali preoblikovanja družbe, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, veljajo nacionalne določbe o soodločanju delavcev.

(2) Če nacionalno pravo ne zagotavlja vsaj takšnega obsega pravic soodločanja delavcev, kakor je zagotovljen v družbi, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, se v družbi, ki nastane z naknadno nacionalno ali čezmejno združitvijo, delitvijo ali preoblikovanjem, v obdobju štirih let od dneva registracije družbe, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, še naprej uporablja ureditev o soodločanju delavcev, ki je veljala v tej družbi.

V. SPOŠTOVANJE ZAUPNOSTI IN VARSTVENA DOLOČBA

26. člen **(spoštovanje zaupnosti)**

(1) Člani posebnega pogajalskega telesa in strokovnjaki, ki jim pomagajo, morajo spoštovati zaupnost vseh podatkov, ki so jih poslovodstva izrecno označila kot poslovno skrivnost. Ta obveza velja tudi po poteku njihovega mandata.

(2) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi v primeru sklenitve sporazuma o načinu soodločanja delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, iz drugega odstavka 11. člena tega zakona.

27. člen **(varstvo predstavnikov delavcev)**

Za člane posebnega pogajalskega telesa in predstavnike delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, in so zaposleni v njej, njenih odvisnih družbah ali podružnicah ali v udeleženih družbah

v Republiki Sloveniji, se glede varstva smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, v delu, ki se nanaša na varstvo pred odpovedjo za predstavnike delavcev, in določbe zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju.

VI. REŠEVANJE SPOROV

28. člen **(reševanje sporov)**

Za reševanje sporov v zvezi z izvajanjem tega zakona je pristojno delovno sodišče.

VII. KAZENSKA DOLOČBA

29. člen

(1) Z globo najmanj 20.000 eurov se kaznuje za prekršek udeležena družba ali družba, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem kapitalskih družb, če njeno posloводство:

- ne posreduje podatkov iz drugega odstavka 6. člena tega zakona, posreduje napačne ali nepopolne podatke ali jih ne posreduje pravočasno,
- ne posreduje podatkov iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, posreduje napačne ali nepopolne podatke ali jih ne posreduje pravočasno.

(2) Z globo najmanj 2.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba družbe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

VIII. KONČNI DOLOČBI

30. člen **(prenehanje veljavnosti zakona)**

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb (Uradni list RS, št. 56/08).

31. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

V tem členu je opredeljena vsebina predloga zakona, ki v skladu z določbami Direktive (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (v nadaljnjem besedilu: mobilnostna direktiva) ureja načine soodločanja delavk in delavcev (v nadaljevanju: delavci) v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, pri čemer je glavni namen v tem, da se delavcem tudi v primeru čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejnega preoblikovanja kapitalskih družb v čim večji meri zagotovijo že pridobljene pravice do soodločanja.

Mobilnostna direktiva je nekoliko spremenila veljavne določbe o soodločanju delavcev v primeru čezmejne združitve kapitalskih družb, kot jih je uveljavila prvotna Direktiva o čezmejnih združitvah, ki je bila kasneje kodificirana v Direktivi (EU) 2017/1132 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o določenih vidikih prava družb. Določbe o soodločanju delavcev v primeru čezmejne združitve kapitalskih družb je v slovenski pravni red prenesel Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb⁴ (v nadaljnjem besedilu: ZSDČZKD). Mobilnostna direktiva pa je ob nekaj spremembah Direktive o čezmejnih združitvah smiselno podobno na novo uredila tudi vse postopke pri čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb. Večino členov mobilnostne direktive je prenesel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1L)⁵. Predlagani zakon, ki ureja le vprašanja soodločanja delavcev pri vseh treh čezmejnih operacijah pa vsebinsko, terminološko in sistematično sledi statusni zakonodaji.

Iz določb direktive in nadaljnje ureditve predloga zakona izhaja, da se v primeru, da nacionalno pravo določa nižjo raven soodločanja delavcev kot ureditve drugih držav članic, iz katerih so udeležene družbe, v družbi, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, sklene sporazum o načinu soodločanju delavcev. Če sporazum ni dosežen, pa se soodločanje delavcev zagotovi na podlagi IV. poglavja tega zakona.

Pojem kapitalske družbe in ostala posebna pravila za čezmejne združitve, čezmejne delitve ali čezmejno preoblikovanje kapitalskih družb v skladu s preostalimi določbami mobilnostne direktive ureja spremenjeni Zakon o gospodarskih družbah.

K 2. členu

Mobilnostna direktiva ne spreminja veljavnosti prvotne Direktive o čezmejnih združitvah in velja za vse države članice Evropske unije in tudi za tri države Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija in Lihtenštajn), ki so v predlogu zakona vse zajete s pojmom države članice. V skladu s tem člen določa, da predlog zakona velja za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji kakor tudi za delavce, ki so zaposleni v Republiki Sloveniji in za domače udeležene družbe, njihove zadevne odvisne družbe in podružnice družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb in imajo sedež v drugi državi članici.

K 3. členu

⁴ Uradni list RS, št. 56/08

⁵ Uradni list RS, št. 75/23

Čeprav mobilnostna direktiva enako kot prvotna Direktiva o čezmejnih združitvah ne določa uporabe posameznih pojmov, predlog zakona v tem členu, zaradi jasnosti uporabe določb, definira nekatere pojme, ki so smiselno povzeti po Zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe (SE)⁶ (v nadaljnjem besedilu: ZSDUEDD), pri čemer gre za pojme udeležene družbe, odvisna družba, zadevna odvisna družba ali podružnica ter pojem soodločanja delavcev. Mobilnostna direktiva tudi za čezmejno delitev in čezmejno preoblikovanje kapitalskih družb po vzoru prvotne Direktive o čezmejnih združitvah v veliki meri ohranja sklicevanje na ureditev soodločanja delavcev v evropski delniški družbi in jo dejansko le malo dopolnjuje.

K 4. členu

Mobilnostna direktiva glede uporabe prava pri vseh čezmejnih operacijah ne spreminja veljavne ureditve iz ZSDČZKD in v nasprotju z ZSDUEDD določa, da se pri vseh čezmejnih operacijah, glede pravic delavcev do soodločanja, primarno uporablja nacionalna zakonodaja držav članic, kjer ima družba, ki nastane s čezmejno operacijo, svoj sedež. To pomeni, da se bo v primeru ustanovitve družbe s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb s sedežem v Republiki Sloveniji tudi za vprašanja soodločanja delavcev primarno uporabljal Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Zakon o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb pa se bo uporabljal le ob izpolnjenih pogojih iz naslednjega člena.

Mobilnostna direktiva enako kot Direktiva o čezmejnih združitvah ureja le soodločanje delavcev, vprašanja obveščanja in posvetovanja z delavci pa dejansko prepušča nacionalnim ureditvam, pri čemer mobilnostna direktiva za razliko od Direktive o čezmejnih združitvah v povezavi s pravicami delavcev do obveščanja in posvetovanja (členi 86k, 126c in 160k) izrecno določa obvezno uporabo nacionalne ureditve, s katero so prenesene direktive, ki urejajo obveščanje in posvetovanje z delavci, to pa so:

- Direktiva 2002/14/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2002 o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti,
- Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov,
- Direktiva 2009/38/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti in
- Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti.

Ker so izpostavljene direktive, ki urejajo obveščanje in posvetovanje z delavci, prenesene v pravni red Republike Slovenije z Zakonom o delovnih razmerjih (obveščanje in posvetovanje v primeru spremembe delodajalca in odpovedi večjemu številu delavcev iz poslovnih razlogov), Zakonom o evropskih svetih delavcev (obveščanje evropskega sveta delavcev in posvetovanje z njim) in Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju (obveščanje sveta delavcev in posvetovanje s svetom delavcev glede statusnih in kadrovskih vprašanj družbe) – so ti zakoni tudi izrecno naštet v členu, ki ureja uporabo nacionalnega prava. Predvsem je tu pomembna ureditev Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju glede obveščanja in skupnega posvetovanja s svetom delavcev pri statusnih spremembah – kjer je določen tudi časovni okvir za obveščanje in posvetovanje, kar zahteva tudi mobilnostna direktiva. Glede na nove zahteve direktive glede obveščanja delavcev in posvetovanja z njimi tudi predlog zakona izrecno poudarja zavezanost uporabe nacionalnega prava, ne le pri vprašanih soodločanja, temveč tudi v zvezi

⁶ Uradni list RS, št. 28/06

z obveščanjem in posvetovanjem z delavci, kar pa dejansko ostaja nespremenjeno z dosedanjimi ureditvijo obveščanja in posvetovanja z delavci.

K 5. členu

Kljub splošnemu pravilu iz 4. člena, ki se nanaša na uporabo nacionalne zakonodaje, 5. člen določa tri izjeme, ko se za družbo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem ne uporablja nacionalna zakonodaja, ki ureja soodločanje delavcev. Te izjeme so izrecno našteje v direktivi.

Mobilnostna direktiva je spremenila prvo izjemo, ki je prej določala, da se splošno pravilo ne uporabi, če bo imela vsaj ena od družb, ki se čezmejno združujejo, v šestih mesecih pred objavo načrta čezmejne združitve povprečno več kot 500 zaposlenih ter je delovala s sistemom soodločanja delavcev. Navedena izjema je z mobilnostno direktivo spremenjena tako, da se sedaj splošno pravilo ne uporabi, če bo imela vsaj ena od družb, ki sodelujejo v čezmejni operaciji, povprečno število delavcev, ki je enakovredno štirim petinam veljavnega praga za sprožitev soodločanja delavcev, kakor je določen v pravu države članice, v pristojnost katere spada družba, ki se združuje, deli ali preoblikuje. Takšno stanje pa mora biti v družbi prisotno v šestih mesecih pred razkritjem načrta čezmejni operaciji. Drugi dve izjemi ostajata nespremenjeni in določata, da se splošno pravilo ne uporabi tudi, če nacionalna zakonodaja države članice, kjer je registriran sedež družbe, ki nastane s čezmejno operacijo, predvideva nižjo raven soodločanja, kot je uveljavljena v kateri koli od udeleženi družb ali če nacionalna zakonodaja države članice registriranega sedeža družbe, ki nastane s čezmejno operacijo, ne predvideva enake možnosti izvrševanja pravic soodločanja, kot so priznane delavcem v Republiki Sloveniji tudi za delavce v podružnicah v drugih državah članicah. V primeru izjem bodo tako veljale določbe predloga zakona, ki se nanašajo na soodločanje na podlagi sporazuma. V primeru, da sporazum ne bo dosežen ali če se bosta pogajalski strani tako dogovorili pa bo pod določenimi pogoji prišel v poštev tretji del standardnih pravil Direktive SE, na katerega napotuje že osnovna Direktiva o združitvah kapitalskih družb in mobilnostna direktiva pri ostalih dveh čezmejnih operacijah.

Pomembna je tudi določba drugega odstavka tega člena, ki predstavlja implementacijo šeste točke členov 86I, 133 in 160I Direktive (EU) 2017/1132, ki varuje pridobljene pravice, saj določa, da kadar vsaj ena od družb, ki se čezmejno združujejo, delijo ali preoblikujejo deluje po sistemu soodločanja delavcev, je družba, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem dolžna s primerno strukturo svojih organov oziroma s spremembo pravnoorganizacijske oblike, omogočiti izvrševanje pravice do soodločanja. V tej točki se Direktiva o čezmejnih združitvah in mobilnostna direktiva ne sklicujeta na Direktivo SE. Navedeno bo pomenilo, da bo morala biti družba, ki bo nastala s čezmejno operacijo s sedežem v naši državi, delniška družba z enotnim ali dvotirnim sistemom upravljanja, ki omogoča soodločanje delavcev. V primeru družbe z omejeno odgovornostjo, pa bo morala taka družba imeti tudi nadzorni svet ustanovljen v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe. Slovensko statusno pravo namreč tudi za družbe z omejeno odgovornostjo predvideva možnost oblikovanja organa, ki omogoča soodločanje delavcev. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah se lahko v družbi z omejeno odgovornostjo v družbeni pogodbi določi, da ima družba nadzorni svet. V tem primeru se zanj smiselno uporabljajo določbe o nadzornem svetu v delniški družbi, če družbena pogodba ne določa drugače.

K 6. členu

Mobilnostna direktiva pri tem členu ni uveljavila nobenih sprememb pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb, pri čemer je smiselno enake določbe uveljavila tudi pri drugih dveh čezmejnih operacijah.

Za potrebe čezmejnih operacij se še naprej uporabljajo pravila Direktive SE, ki se nanašajo na soodločanje. Prej je Direktiva o čezmejnih združitvah napotovala le na nekatere določbe, ki so v Direktivi SE skupne za vse modele ustanovitve SE ali pa samo na tiste določbe, ki se nanašajo na ustanovitev SE z združitvijo. Sedaj pa se za čezmejne delitve in čezmejna preoblikovanja upoštevajo tudi specifike Direktive SE, ki se nanašajo na ustanovitev družbe s preoblikovanjem.

S tem členom se začne drugo poglavje predloga zakona, ki določa postopek pogajanja in je skoraj v celoti smiselno povzet po ZSDUEDD.

Člen ureja ustanovitev posebnega pogajalskega telesa in določa, da se morajo pogajanja med poslovodstvi vseh udeleženih družb in predstavniki delavcev začeti čim prej po objavi načrta čezmejne operacije (združitve, delitve ali preoblikovanja). Pri tem morajo biti predstavniki delavcev, v primeru, če le-teh ni, pa vsi delavci, seznanjeni z osnovnimi podatki o identiteti in strukturi udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic ter z njihovo porazdelitvijo po državah članicah, s številom delavcev po državah članicah, udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah ter s podatkom o obstoječih delavskih predstavnikih v teh družbah in s številom delavcev, ki imajo pravico do soodločanja v organih teh družb. Organ, ki zastopa delavce udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic pri sklenitvi sporazuma, pa je posebno pogajalsko telo.

K 7. členu

Tudi pri tem členu, ki ureja število članov posebnega pogajalskega telesa, mobilnostna direktiva ni vnesla vsebinskih sprememb. Člen določa kriterije za sestavo posebnega pogajalskega telesa. Tako mora biti število članov posebnega pogajalskega telesa sorazmerno številu delavcev v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah v vsaki državi članici. Število sedežev, ki pripadajo posameznim državam članicam v posebnem pogajalskem telesu, je odvisno od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah v vseh državah skupaj. Tako na vsakih 10 % ali manj vseh delavcev, pripada en sedež.

K 8. členu

Ureditev dodatnih sedežev v posebnem pogajalskem telesu pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb ostaja nespremenjena. Mobilnostna direktiva tega ne predvideva pri drugih dveh čezmejnih operacijah. V tem členu predlog zakona ureja t. i. dodatne sedeže v primeru čezmejne združitve kapitalskih družb, ki pripadajo udeleženim družbam iz posamezne države. Najprej mora biti zagotovljeno, da je v posebno pogajalsko telo vključen en predstavnik iz vsake udeležene družbe, ki je registrirana in ima delavce zaposlene v posamezni državi in ki po registraciji preneha obstajati kot samostojna pravna oseba. Število dodatnih članov pa je omejeno, saj ne sme presegati 20 % števila članov, ki so bili imenovani v posebno pogajalsko telo v skladu z določbami tega zakona. Predlog zakona ureja tudi primer, če je število udeleženih družb večje od razpoložljivih dodatnih sedežev. Tedaj se le-ti dodelijo družbam v različnih državah članicah, ki še nimajo svojega predstavnika v posebnem pogajalskem telesu, pri čemer se upošteva število zaposlenih.

K 9. členu

V času delovanja posebnega pogajalskega telesa lahko pride tudi do sprememb v strukturi ali številu delavcev udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic. Ker lahko takšne spremembe vplivajo na sestavo posebnega pogajalskega telesa, morajo poslovodstva o spremembah obvestiti posebno pogajalsko telo in v kolikor je to potrebno, se posebno pogajalsko telo na novo sestavi. Pri izračunu

števila delavcev v udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah je odločilno število delavcev v času objave načrta čezmejne združitve kapitalskih družb. Člen ostaja nespremenjen in velja za vse tri čezmejne operacije.

K 10. členu

Člen ureja volitve članov posebnega pogajalskega telesa v Republiki Sloveniji in samo širi uveljavljeno ureditev za čezmejne združitve še na čezmejne delitve in čezmejna preoblikovanja kapitalskih družb. Direktiva SE določa, da države članice same določijo način imenovanja ali volitev članov posebnega pogajalskega telesa s svojega ozemlja. Tako je v predlogu zakona povzeta določba o volitvah članov posebnega pogajalskega telesa iz ZSDUEDD, ki pa je tudi enaka določbi iz Zakona o evropskih svetih delavcev. Kandidate za člane posebnega pogajalskega telesa iz Republike Slovenije imajo pravico predlagati sveti delavcev, reprezentativni sindikati v udeleženi družbi, zadevni odvisni družbi in podružnici ter najmanj 50 delavcev v udeleženi družbi, zadevni odvisni družbi in podružnici. Izvoli pa jih zbor delavcev na tajnih volitvah.

K 11. členu

Glavna naloga posebnega pogajalskega telesa so pogajanja s poslovodstvi udeleženih družb za doseg sporazuma o načinu sodelovanja delavcev v organih družb. Poslovodstva udeleženih družb pa morajo seznaniti pogajalsko telo s predlogom in postopkom ustanavljanja družbe do njene registracije. Pogajanja se začnejo takoj po ustanovitvi tega telesa – to je od dne, ko so poslovodstva sklicala ustanovitelveno sejo posebnega pogajalskega telesa – in lahko trajajo največ šest mesecev. Če se obe strani tako dogovorita, se lahko pogajanja tudi podaljšajo, vendar za največ do enega leta od ustanovitve posebnega pogajalskega telesa. Doseženi sporazum mora biti v pisni obliki.

Mobilnostna direktiva je v povezavi z nalogami poslovodstva pri vseh čezmejnih operacijah na novo uredila tudi obveznost poslovodstva, da predstavnike delavcev, ali če teh ni, vse delavce brez nepotrebnega odlašanja obvesti o izidu pogajanj v zvezi s soodločanjem delavcev.

K 12. členu

Tudi ta člen ostaja nespremenjen, s tem da velja za vse tri čezmejne operacije, in je smiselno povzet po ZSDUEDD. Člen določa, da lahko posebno pogajalsko telo za pogajanja zaprosi za pomoč strokovnjake, ki jih samo izbere. To so lahko tudi strokovnjaki sindikatov na ravni Evropske unije. Strokovnjaki so lahko navzoči na pogajalskih sestankih v vlogi svetovalca, če posebno pogajalsko telo to zahteva. Posebno pogajalsko telo lahko tudi odloči, da bo o začetku pogajanj obvestilo predstavnike ustreznih zunanjih organizacij.

K 13. členu

Ta člen ureja vprašanje plačila stroškov, ki so povezani s pogajanjem in delovanjem posebnega pogajalskega telesa. Le-te namreč krijejo udeležene družbe. Direktiva SE, na katero se tudi v tem delu sklicujeta Direktiva o čezmejnih združitvah in mobilnostna direktiva, prepušča državam, da določajo omejitve glede financiranja, zlasti za strokovnjake. Tako predlog zakona v tem členu omejuje financiranje stroškov le na enega strokovnjaka. Rešitev je povzeta po ZSDUEDD in ostaja nespremenjena ter velja za vse tri čezmejne operacije.

K 14. členu

Predlog zakona v tem členu ureja način glasovanja posebnega pogajalskega telesa, ki odloča z večino glasov svojih članov, ki morajo hkrati predstavljati tudi večino vseh delavcev, pri čemer ima vsak član en glas. Nadalje je v tretjem odstavku določeno, da izvoljeni oziroma imenovani člani v posamezni državi zastopajo vse delavce udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic iz te države, s čimer je zagotovljena popolna zastopanost delavcev.

K 15. členu

Člen opredeljuje posebnosti odločanja posebnega pogajalskega telesa, ki predstavljajo izjemo od ureditve iz prejšnjega člena. Za odločitve, ki zmanjšujejo obstoječe pravice soodločanja v udeleženih pravnih osebah, posebno pogajalsko telo le v primeru čezmejnega združevanja kapitalskih družb namreč odloča z dvotretjinsko večino svojih članov, ki zastopajo vsaj dve tretjini delavcev iz vsaj dveh držav članic, če ima pravico do soodločanja vsaj 25 % skupnega števila delavcev zaposlenih v udeleženih družbah. Drugi odstavek definira pojem zmanjševanja pravic za potrebe tega zakona. Gre za dva primera, in sicer prvi, če je delež predstavnikov delavcev v organu vodenja ali nadzora družbe, v njenih odborih ali v skupini za upravljanje, odgovorni za profitne enote družbe, manjši od največjega deleža v udeleženih družbah in drugi, če je omejena pravica, da se člani organa vodenja ali nadzora družbe volijo, določijo, priporočijo ali zavrnejo oziroma te pravice sploh ni.

Če je družba ustanovljena s čezmejno delitvijo ali čezmejnim preoblikovanjem, se odločitev o zmanjšanju obstoječe pravice do soodločanja ne more sprejeti.

Četrty odstavek ureja primer, kadar v primeru čezmejnega združitve kapitalskih družb v udeleženih družbah obstajajo različne oblike soodločanja. V takih primerih lahko posebno pogajalsko telo odloči, katera od oblik se uporablja v novo nastali družbi, če te odločitve ne sprejme, pa se uporabi tista oblika soodločanja, ki je veljala za večino delavcev v vseh udeleženih družbah, zadevnih odvisnih družbah in podružnicah. V vsakem primeru je posebno pogajalsko telo o odločitvi dolžno obvestiti poslovodstva udeleženih družb.

K 16. členu

Ta člen predstavlja izjemo v drugem poglavju, saj se v tem delu že Direktiva o čezmejnih združitvah ni sklicevala na Direktivo SE in ureja primer, če ne pride do vzpostavitve ali pa do prekinitve že začelih pogajanj. Za sprejem takšnega sklepa je potrebna večina dveh tretjin članov, ki zastopajo najmanj dve tretjini delavcev, pri čemer morajo pri čezmejnih združitvah zastopati delavce v najmanj dveh državah članicah. Ker je treba v takem primeru rešiti vprašanje, po katerih predpisih je urejeno soodločanje delavcev, je v drugem odstavku določeno, da se glede tega vprašanja uporabljajo predpisi države članice, v kateri bo imela novo nastala družba svoj sedež.

Na novo pa zakon skladno z Direktivo SE določa, da je v družbi, ki je ustanovljena s čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem prepovedano sprejeti sklep, da se ne začne s pogajanjem ali da se prekinejo že začeta pogajanja, če v družbi, ki se bo čezmejno delila ali čezmejno preoblikovala, že obstaja soodločanje.

K 17. členu

Tako kot v SE se tudi v primeru družbe, ki bo nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, za pogajalski postopek uporablja nacionalna zakonodaja tiste države članice, v kateri bo sedež nove družbe.

K 18. členu

Člen, ki sodi v III. poglavje zakona, ureja soodločanje delavcev na podlagi sporazuma in je smiselno povzet po ZSDUEDD. Direktiva SE v 4. členu določa vsebino sporazuma, ki mora vsebovati podatke, ki se nanašajo tako na obveščanje, posvetovanje, kakor tudi soodločanje delavcev. Glede na to, da se Direktiva o čezmejnih združitvah in mobilnostna direktiva na Direktivo SE sklicujeta le v tistem delu, ki se nanaša na soodločanje delavcev, so bile smiselno izpuščene alineje, ki niso povezane s soodločanjem delavcev. Tako v primerjavi z ZSDUEDD, ki določa sedem vsebinskih sklopov sporazuma, predlog zakona vsebuje le tri. Pisni sporazum mora tako vsebovati podatek o področju veljavnosti sporazuma, datumu začetka njegove veljavnosti ter trajanje, primere, v katerih se je treba znova pogajati in postopek za to ter načine za soodločanje, vključno s številom članov v organih vodenja in nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem, ki jih bodo delavci upravičeni voliti, imenovati, priporočiti ali jim nasprotovati ter postopke v zvezi s tem.

V primeru, da posebno pogajalsko telo in poslovodstva udeleženih družb dosežejo sporazum o načinu soodločanja delavcev, se določbe o soodločanju delavcev na podlagi zakona ne uporabljajo, razen če se stranke sporazuma dogovorijo drugače.

Upoštevanje določbe mobilnostne direktive je za družbe, ki bodo ustanovljene s čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb določeno, da mora sporazum o načinu soodločanja delavcev zagotoviti najmanj enako raven soodločanja delavcev, kot že obstaja v družbi, ki se bo čezmejno delila ali čezmejno preoblikovala.

K 19. členu

Ta člen predstavlja uvodno določbo v IV. poglavje predloga zakona, ki ureja soodločanje delavcev na podlagi zakona. Te določbe se uporabljajo v treh primerih, in sicer se stranke lahko dogovorijo za uporabo določb tega dela zakona ali pa lahko pride do uporabe teh določb v primeru, če v določenem roku ni dosežen sporazum o načinu soodločanja delavcev in se poslovodstva udeleženih družb odločijo za uporabo določb tega poglavja ter nadaljujejo postopek registracije, ni pa prišlo do prekinitve pogajanj. Tretji primer, ko se uporabljajo določbe tega dela zakona, pa je mobilnostna direktiva spremenila. Prej je bilo za čezmejne združitve kapitalskih družb določeno, da se določbe tega dela zakona uporabljajo, če se poslovodstva udeleženih družb odločijo za uporabo teh določb brez predhodnega pogajanja, in sicer neposredno od datuma registracije. V skladu s spremembo pa se soodločanje na podlagi zakona lahko uvede tudi v primeru, ko vsaj ena od družb, ki se združujejo, deluje po sistemu soodločanja delavcev in poslovodstva družb, udeleženih pri čezmejni združitvi kapitalskih družb določijo, da se te določbe uporabijo brez predhodnih pogajanj neposredno od datuma registracije, o čemer pa morajo poslovodstva družb obvestiti predstavnike delavcev ali če teh ni, vse delavce.

K 20. členu

V tem členu je določeno, kdaj se standardna pravila iz Direktive SE, ki so povzeta v IV. delu predloga zakona, še uporabljajo. Direktiva o čezmejnih združitvah je določala dva primera, in sicer, če je v eni ali več udeleženih družb pred registracijo družbe, nastale na podlagi čezmejne združitve, obstajala ena ali več oblik soodločanja za bodisi najmanj tretjino skupnega števila delavcev v vseh udeleženih družbah,

bodisi za manj kakor tretjino skupnega števila delavcev v vseh udeleženih družbah, če se posebno pogajalsko telo tako odloči. Čeprav se v tej določbi Direktiva o čezmejnih združitvah sklicuje na Direktivo SE, pa vendarle nekoliko odstopa od te ureditve, saj je tu zvišan prag za čezmejne združitve na tretjino, medtem ko Direktiva SE določa vsaj četrtno skupnega števila delavcev v vseh udeleženih družbah. O vseh sprejetih odločitvah iz tega člena je posebno pogajalsko telo dolžno obveščati udeležene družbe.

Mobilnostna direktiva pa je dodala še poseben primer za drugi dve čezmejni operaciji, skladno s katerim mora biti soodločanje delavcev urejeno tudi v primeru, če so imeli delavci v družbi pred čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb pravico do soodločanja.

Posebno pogajalsko telo mora udeležene družbe obvestiti o sprejetih odločitvah iz prejšnjega odstavka. Dopusčena pa je tudi možnost, da se v novo nastali družbi ne zahteva uvedba določb o soodločanju, če pred njeno registracijo v nobeni od udeleženih družb ni bilo soodločanja delavcev.

K 21. členu

V naslednjih štirih členih so prenesene določbe standardnih pravil za soodločanje iz priloge Direktive SE. Zato so vsi ti členi smiselno povzeti po ZSDUEDD. V ZSDČZKD le členi v povezavi s čezmejnimi združitvami, sedaj pa še členi v povezavi s čezmejnimi delitvami ali čezmejnimi preoblikovanji kapitalskih družb.

Člen 21 tako določa oblike soodločanja delavcev v novo nastali družbi, njenih odvisnih družbah in podružnicah. Delavci lahko v primeru ustanovitve družbe s čezmejno združitvijo kapitalskih družb izvolijo, imenujejo, priporočijo ali nasprotujejo imenovanju dela članov organov vodenja ali nadzora, pri čemer je delež teh članov enak najvišjemu veljavnemu deležu v udeleženih družbah pred njeno registracijo.

V skladu z mobilnostno direktivo pa zakon še za drugi dve čezmejni operaciji na novo določa, da se v primeru ustanovitve družbe s čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb uporabljajo vse oblike soodločanja delavcev, ki so veljale za to družbo pred registracijo.

K 22. členu

Člen ostaja nespremenjen, le da se ureditev razdelitve sedežev v organih vodenja ali nadzora družbe nanaša na vse tri čezmejne operacije, torej tudi na čezmejno delitev in čezmejno preoblikovanje kapitalskih družb. V skladu z Direktivo o čezmejnih združitvah in mobilnostno direktivo predlog zakona določa, da posebno pogajalsko telo odloči o razdelitvi sedežev v organe vodenja ali nadzora med predstavnike delavcev iz različnih držav članic v skladu z deležem delavcev zaposlenih v novo nastali družbi v posamezni državi članici, njenih odvisnih družbah in podružnicah.

V kolikor pride na isto državo članico več sedežev, hkrati pa ostanejo delavci iz drugih držav članic brez sedeža, mora posebno pogajalsko telo izvesti ponovno razdelitev sedežev ob upoštevanju, da sedež dobi tudi predstavnik države članice, ki ji sicer v skladu s tem zakonom ne bi pripadal. Zagotoviti je treba, da je sedež dodeljen delavcem iz države članice, v kateri bo imela družba svoj sedež. V primeru pa, da tej državi sedež že pripada, se le-ta dodeli državi, ki je brez sedeža in v kateri je zaposlen največji delež delavcev. Ob spremembi števila članov v organih vodenja ali nadzora mora posebno pogajalsko telo na novo odločiti o številu delavcev ob upoštevanju določb tega zakona, pri čemer odpokliče odvečne predstavnike oziroma dodeli dodatne sedeže predstavnikom delavcev iz posameznih držav članic.

K 23. členu

Direktiva SE določa, da ima vsaka država članica pravico določiti, kako se bodo dodelili sedeži, ki jih ima na voljo v upravnem ali nadzornem odboru. Tako predlog zakona nespremenjeno in za vse tri čezmejne operacije določa, da predstavnike delavcev v organe vodenja ali nadzora družbe, s sedežem v naši državi, izvoli ali predlaga svet delavcev v skladu z zakonom, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju v delu, ki ureja sodelovanje delavcev v organih družbe in Zakonom o gospodarskih družbah v delu, ki ureja sistem upravljanja delniških družb, kar je povzeto po ureditvi v ZSDUEDD ob upoštevanju nacionalne zakonske urejenosti participacije delavcev v organih družb.

K 24. členu

V primeru, da so na voljo dodatni sedeži za predstavnike delavcev iz Republike Slovenije, se le-te porazdeli sorazmerno številu delavcev v družbah, odvisnih družbah in podružnicah v naši državi. Kadar nacionalne zakonske določbe ne urejajo določitve članov organov vodenja ali nadzora družbe, jih določi svet delavcev te družbe. Z izvoljenimi oziroma imenovanimi člani organov vodenja ali nadzora morata biti seznanjena tako svet delavcev kakor tudi poslovodstvo družbe.

Predlog zakona v skladu z Direktivo o čezmejnih združitvah, kar mobilnostna direktiva razširja še na čezmejne delitve in čezmejna preoblikovanja kapitalskih družb, tudi določa, da je vsak član organa vodenja ali nadzora družbe v Republiki Sloveniji, ki ga je izvolil, imenoval ali priporočil svet delavcev, polnopravni član z enakimi pravicami in obveznostmi kakor člani, ki zastopajo delničarje, vključno s pravico do glasovanja.

Člen ostaja nespremenjen in velja za vse tri čezmejne operacije.

K 25. členu

Predlog zakona v tem členu implementira novo ureditev mobilnostne direktive, ki se nanaša na naknadne nacionalne ali čezmejne združitve, delitve ali preoblikovanja družb, kar Direktiva SE ne vsebuje, pri čemer se je dosedanja ureditev nanašala le na naknadne nacionalne združitve. Direktiva o čezmejnih združitvah in ZSDČZKD sta določala, da kadar se družba, ki je nastala s čezmejno združitvijo in za katero so veljala pravila o soodločanju delavcev (bodisi na podlagi pisnega sporazuma bodisi na podlagi zakona), po nastanku združi z drugo slovensko družbo, se glede pravic soodločanja delavcev primarno uporablja nacionalno pravo. Če pa le-to ne zagotavlja vsaj takšnega obsega pravic, kot se je zagotavljal v družbi, ki je nastala s čezmejno združitvijo, se v novo nastali družbi še naprej uporabljajo pravila o soodločanju delavcev, ki so veljala v družbi, ki je nastala s čezmejno združitvijo. Ta pravila so veljala tri leta po začetku veljavnosti čezmejne združitve.

Člen v skladu z mobilnostno direktivo varuje pravico do soodločanja tistih delavcev, ki so bili zaposleni v družbi, ki je nastala s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem, pri kateri pride do naknadne nacionalne ali čezmejne združitve, delitve ali preoblikovanja. Dodatno pa je tudi podaljšan rok varovanja te pravice, in sicer iz tri na štiri leta od dneva registracije družbe. Spremenjen je torej rok varovanja pravice delavcev do soodločanja, varovanje pa je razširjeno še na primere naknadnih čezmejnih operacij.

K 26. členu

Naslednji trije člani so ponovno smiselno povzeti po ZSDUEDD, saj ti člani implementirajo tiste določbe Direktive SE, ki določajo, da države članice v nacionalnih zakonodajah uredijo spoštovanje zaupnosti, varstvo predstavnikov delavcev ter vprašanje reševanja sporov.

Tako 26. člen, ki ureja spoštovanje zaupnosti, določa, da so tako obstoječi kakor tudi bivši člani posebnega pogajalskega telesa in strokovnjaki, ki jim pomagajo, dolžni spoštovati zaupnost vseh podatkov, ki jih je poslovodstvo izrecno označilo kot poslovno skrivnost. Dolžnost spoštovati zaupnost velja tudi v primeru sklenitve sporazuma o načinu sodelovanja delavcev v organih družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb.

K 27. členu

Glede varstva članov posebnega pogajalskega telesa in predstavnikov delavcev v organih vodenja ali nadzora družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb, ki so zaposleni v tej družbi, njenih odvisnih družbah ali podružnicah ali v udeleženih družbah v Republiki Sloveniji, se predlog zakona sklicuje na Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki ureja varstvo članov sveta delavcev v 67. členu in Zakon o delovnih razmerjih, ki v 113. členu ureja posebno varstvo pred odpovedjo za predstavnike delavcev, in sicer za člane sveta delavcev, delavskega zaupnika, člane nadzornega sveta, ki predstavljajo delavce, predstavnike delavcev v svetu zavoda ter za sindikalne zaupnike. Analogno določbam obeh zakonov torej velja, da delavcem članom posebnega pogajalskega telesa, ni mogoče znižati plače ali proti njim začeti disciplinskega ali odškodninskega postopka ali jih kako drugače postavljati v manj ugoden ali podrejen položaj, če ravnajo v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi. Prav tako tudi članom posebnega pogajalskega telesa in članom nadzornega sveta, ki predstavljajo delavce, delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi brez soglasja organa, katerega član je, če ravna v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi, razen če v primeru poslovnega razloga odkloni ponujeno ustrezno zaposlitev ali če gre za odpoved v postopku prenehanja delodajalca. Po Zakonu o delovnih razmerjih velja varstvo pred odpovedjo ves čas opravljanja funkcije in še eno leto po njenem prenehanju. Delavski direktor v dvotirnem sistemu upravljanja delniških družb je izvzet iz omenjenega varstva, saj se obravnava kot enakopravni član uprave, kar pomeni, da zagotavljanje varstva pred odpovedjo na podlagi tega člena zanj ni smiselno. Enako pa velja tudi za predstavnike delavcev v upravnem odboru.

K 28. členu

Tudi za reševanje sporov, ki bi lahko nastali v zvezi z izvajanjem pravic delavcev, ki izhajajo iz predloga zakona, Direktiva SE določa, da države članice same zagotovijo, da so na voljo upravni ali sodni postopki, ki omogočajo opravljanje dolžnosti, izhajajoče iz te direktive. Ta člen zato kot organ, ki je pristojen za reševanje sporov v zvezi z izvajanjem tega zakona, določa pristojnost delovnega sodišča.

K 29. členu

Ta določba ureja globe za udeležene družbe ali družbe, ki nastane s čezmejno združitvijo, čezmejno delitvijo ali čezmejnimi preoblikovanjem kapitalskih družb ter njene odgovorne osebe v primerih, ko poslovodstva udeleženih družb ne posredujejo podatkov v postopku ustanavljanja posebnega pogajalskega telesa iz drugega odstavka 6. člena zakona, če posredujejo napačne ali nepopolne podatke ali jih ne posredujejo pravočasno in kadar poslovodstvo posebno pogajalsko telo ne obvestijo o spremembah v strukturi ali številu delavcev udeleženih družb, zadevnih odvisnih družb in podružnic, ki bi imele za posledico spremembo sestave posebnega pogajalskega telesa (drugi odstavek 9. člena).

K 30. členu

Ta člen določa prenehanje veljavnosti Zakona o soodločanju delavcev pri čezmejnih združitvah kapitalskih družb (Uradni list RS, št. 56/08), in sicer z dnem uveljavitve tega zakona.

K 31. členu

Ta člen določa začetek veljavnosti tega zakona.

Mobilnostna direktiva določa, da morajo države članice sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 31. januarja 2023. Glede na to, da je Republika Slovenija že prekoračila rok za sprejem zakona, ki bo v pravni red Republike Slovenije prenesel šest členov mobilnostne direktive in uredil vprašanja povezana s soodločanjem delavcev pri čezmejnih združitvah, čezmejnih delitvah in čezmejnih preoblikovanjih kapitalskih družb, ter v izogib finančni kazni zaradi nepopolnega prenosa mobilnostne direktive, predlog zakona v tem členu določa, da bo zakon začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.